

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Groningen

Onderwerp:	Toelichting op Beleidsbegroting 2014-programma Veiligheid
Bijlage:	V&GR Beleidsbegroting 2014-programma Veiligheid
Datum:	5 juli 2013

Toelichting bij de Begroting 2014- programma Veiligheid

De begroting 2014 bestaat, vooruitlopend op de bestuurlijke besluitvorming over de toekomst van de gemeenschappelijke regeling V&GR Groningen, uit twee delen: een deel voor het programma Veiligheid en een deel voor het programma Gezondheid. De concept-beleidsbegroting wordt voorgelegd ter voorlopige vaststelling, waarna deze voor een zienswijze zal worden verzonden naar de raden. De zienswijze periode van de raden duurt zes weken. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 5 juli zal de begroting 2014 opnieuw op de agenda staan; ditmaal ter vaststelling. Bijgaand treft u een beknopte weergave aan van de belangrijkste punten met betrekking tot de concept-beleidsbegroting 2014 voor het programma Veiligheid.

Vanaf 2014 is brandweezorg -conform wettelijke eisen- geregionaliseerd en maken ook de (voorheen) gemeentelijke korpsen deel uit van de veiligheidsregio Groningen. Dit heeft een grote impact op de organisatie en de nu voorliggende begroting.

Inleiding

Het programma Veiligheid bestaat uit vier deelprogramma's:

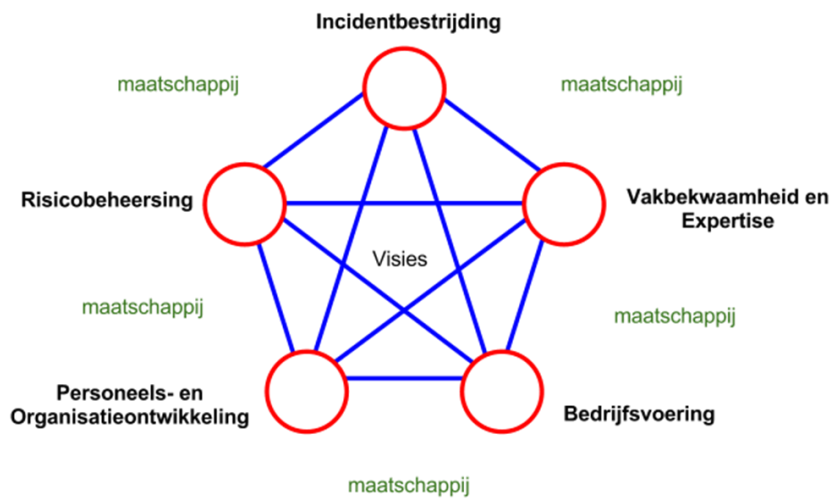
- Rampenbestrijding & Crisisbeheersing
- Brandweezorg, inclusief meldkamer
- GHOR
- Gemeentelijke kolom

De regio Groningen kent een zeer divers verzorgingsgebied. Op 296 duizend hectare (waarvan 62 duizend hectare water) wonen bijna 580.000 inwoners, ca. 190.000 in de stad Groningen en de andere inwoners verdeeld over 22 gemeenten. In totaal dus 23 gemeenten met een zeer verschillend karakter. Stedelijk gebied, plattelandsgemeenten, twee grote zeehavens – Delfzijl en de Eemshaven – en gebieden met intensieve (chemische) industrie. De regio ligt grotendeels onder de zeespiegel, huisvest diverse energieleveranciers en is van zeer groot vitaal belang in verband met de aardgaswinning en de energieleverantie. Het bijbehorend risicobeeld is overigens nog voortdurend in ontwikkeling. Zo werd begin 2013 duidelijk dat de regio zich – meer dan in het verleden – zal moeten voorbereiden op aardbevingen die veroorzaakt worden door de aardgaswinning.

De deelprogramma's Rampenbestrijding & Crisisbeheersing en Brandweezorg, inclusief meldkamer zijn ondergebracht in de organisatie Veiligheidsregio Groningen. De GHOR maakt onderdeel uit van de GGD. De taken van de gemeentelijke kolom worden uitgevoerd door een regionaal netwerkteam.

De brandweezorg in de regio Groningen wordt verzorgd door ca. 750 vrijwilligers, ca. 90 beroepsmedewerkers en ongeveer 200 dagdienstmedewerkers. De meldkamerfunctie is ondergebracht in de Meldkamer Noord Nederland (MkNN). De multidisciplinaire taken worden uitgevoerd door een klein aantal medewerkers ondergebracht binnen de verschillende sectoren en diensten. Verspreid in de regio zijn 40 brandweerkazernes, 38 kazernes met een vrijwillige bezetting en 2 kazernes met een 24-uurs (beroeps) bezetting. De organisatie is gevormd rond de inhoudelijke taakvelden op het gebied van brandweezorg en crisisbeheersing. Er zijn drie sectoren, namelijk Risicobeheersing, Incidentbestrijding

en Vakbekwaamheid en Expertise¹. Naast deze sectoren zijn er twee ondersteunende diensten, namelijk Bedrijfsvoering en Personeels- en Organisatieontwikkeling. Onderstaande afbeelding maakt de hoofdstructuur inzichtelijk en symboliseert de verbinding tussen de sectoren en diensten op basis van een heldere gedeelde visie op zowel de brandweezorg als de crisisbeheersing.

De GHOR maakt organisatorisch onderdeel uit van de GGD Groningen. De directeur GHOR is tevens directeur publieke gezondheid.

Met ingang van 2014 voert de gemeentelijke kolom haar taken en financieel beheer zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie in het kader van de regionalisering gemeentelijke processen en taken crisisbeheersing (“koude taken”). De nieuwe organisatie werkt vanuit een netwerkteam. De medewerkers in het netwerkteam zijn in dienst van de gemeenten en worden vanuit die gemeenten gedetacheerd naar de (centrumorganisatie van) de gemeentelijke kolom.

Totstandkoming begroting geregionaliseerde brandweer

Wegens de regionalisering van de brandweer zijn de begrotingen van de 23 gemeenten én het regionaal bureau samengevoegd. Dankzij de intensieve afstemming en samenwerking met de gemeenten heeft dit geleid tot de begroting die nu voorligt. Deze paragraaf geeft een beschrijving van het proces, inclusief de gemaakte keuzes die de stuurgroep hierbij ter besluitvorming aan u voorlegt.

Transitieafspraken (april 2012)

Het bestuur van de Veiligheid- en Gezondheidsregio Groningen heeft op 20 april 2012 het projectplan regionalisering brandweer, inclusief de transitie afspraken vastgesteld. Hierin zijn onder andere de volgende afspraken vastgelegd:

- Betrokkenen committeren zich volledig aan de regionaliseringopdracht en de projectstructuur;
- De regionalisering wordt zorgvuldig uitgevoerd, wat betekent dat tijd wordt genomen voor noodzakelijke verkenningen en onderzoeken. Wel is 1 januari 2014 leidend voor de overgang naar de nieuwe organisatie;
- Er wordt een zakelijke benadering gekozen, waarbij consequenties en frictiekosten helder in beeld worden gebracht;
- Colleges en gemeenteraden nemen geen langlopende beleidsbeslissingen. De regionaal commandant ziet toe op een zorgvuldige uitvoering;

¹ In de Contouren wordt de sector Risicobeheersing nog (Brand-)Veiligheid genoemd, de sector Vakbekwaamheid en Expertise heet in de Contouren Expertise en Ondersteuning. Omdat ook de taken op het gebied van crisisbeheersing (veiligheidsregio) nu integraal zijn ondergebracht in de organisatie zijn genoemde aanpassingen in de benaming van de sectoren doorgevoerd. Ten slotte is in de benaming van de dienst Personeelsontwikkeling ook de Organisatieontwikkeling toegevoegd. Daarmee dekt ‘de vlag’ beter ‘de lading’.

- De regionaal commandant stelt een begroting 2014 op, inclusief een meerjarenbegroting 2014-2017;
- De frictiekosten worden gedragen door de 23 gemeenten en de Veiligheidsregio als uitvoerder van de gemeenschappelijke regeling. Daar waar een partij onevenredig wordt geraakt, worden hier afspraken over gemaakt;
- Voor de nieuwe organisatie gelden de begrotingen per 1 januari 2012 als basis, inclusief eerder vastgestelde meerjarenbegrotingen;
- In de transitieperiode tot 1 januari 2014 is de intentie om een aantal zaken te ‘bevriezen’ inzake beleid, financiën en personeel;
- De gemeenten voeren vóór 1 januari 2014 en op eigen kosten de afgesproken verbeterplannen uit, zoals beschreven in het rapport nulmeting kwaliteitszorg (vastgesteld door de bestuurscommissie brandweer & GHOR op 21 januari 2011).

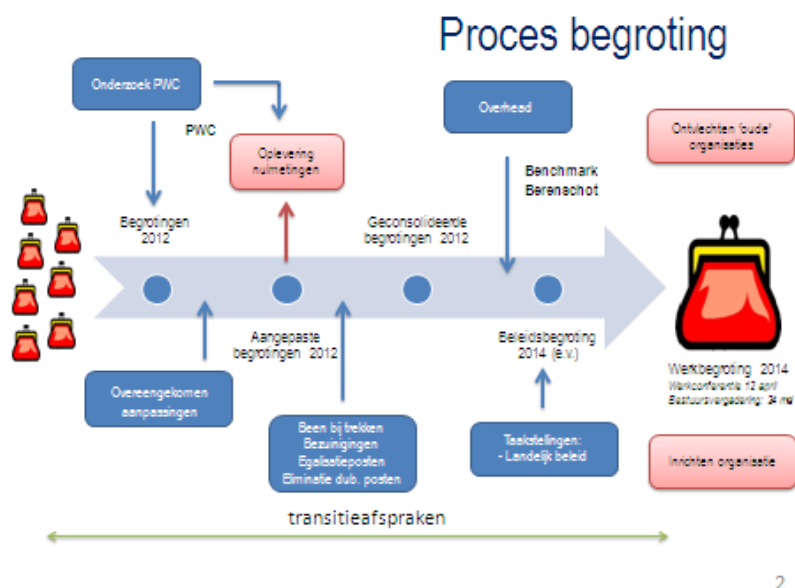
Nulmeting(juni 2012-februari 2013)

Vanaf 1 juni 2012 is een eerste uitvraag uitgezet om de begroting van de gemeentelijke brandweerkorpsen volledig in beeld te brengen. Dit leidde in september 2012 tot een eerste resultaat en een aantal verdiepvragen voor de tweede uitvraag. In december 2012 zijn de resultaten van de nulmeting voor controle teruggegeven aan de gemeenten. Dit leidde in januari tot een afronding van de nulmeting.

Om het proces zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren, heeft PriceWaterhouseCoopers een gedegen onderzoek uitgevoerd naar de manier waarop het proces doorlopen is, de risico's en een aantal specifieke onderwerpen, zoals overhead. PwC concludeerde allereerst dat het proces zorgvuldig, grondig en correct is verlopen en allesomvattend is. Daarnaast concludeerde PwC dat er de nodige aandachtspunten zijn, maar dat deze ook al in beeld zijn. Het betreft de volgende aandachtspunten:

- Personeelskosten (aantal gemeenten zit substantieel onder 80% van de Brandweernorm Groningen, opleidingskosten (te laag), materiële overhead (te laag), FLO, werkkostenregeling, reiskosten)
- Overhead (personeel onvoldoende in beeld, kosten materiële overhead te laag)
- Huisvesting
- Voertuigen (kosten voor onderhoud, brandstof en afschrijving te laag)
- IM/ICT (onvoldoende inzicht in benodigde kosten)
- WABO (opbrengsten leges lijken te hoog, echter geraamde opbrengsten blijven achter bij gemeenten)

De resultaten van de nulmeting en de bevindingen van PwC vormden de basis voor de volgende stappen in het proces om te komen tot een programmabegroting brandweer 2014. Deze stappen en de gemaakte keuzes daarin zijn hieronder beschreven.

Figuur 1: proces programmabegroting brandweer 2014

Overhead

We hebben gemeenten in de nulmeting gevraagd aan te geven hoeveel overhead in brandweerbegrotingen is opgenomen. Hier kwam een zeer divers beeld uit. Sommige gemeenten rekenen geen of een zeer laag percentage overhead toe aan de brandweer. Andere gemeenten slaan hun totale overhead over alle producten om. Vanwege de grote verschillen in methodiek bij gemeenten is ervoor gekozen de benodigde overhead voor de nieuwe organisatie zelfstandig te bepalen en gemeenten op basis van de verdeelsleutel mee te laten betalen.

Voor de personele overhead heeft Berenschot een benchmark uitgevoerd. Op basis van deze benchmark stelt de stuurgroep een overheadpercentage voor van 21,5%. Dit percentage is gelijk is aan dat van een gemiddeld beleidsarm agentschap. Er is nog geen benchmark voor Veiligheidsregio's beschikbaar. Voor de materiële overhead (overige niet directe kosten²) stelt de stuurgroep voor aansluiting te zoeken bij de normbedragen die de RUD hanteert.

Voor een nadere uitleg verwijzen wij naar de aparte toelichting op overhead.

Been bijtrekken

Uit de nulmeting bleek dat een aantal korpsen te weinig middelen begroot had voor: verbindingsmiddelen, kapitaallasten activa, opleiden en oefenen (gebaseerd op een personeelsverloop van 7%) en dagdienstpersoneel (gebaseerd op 80% van de Brandweernorm Groningen). Per gemeente is inzichtelijk gemaakt wat de kosten zijn voor het been bijtrekken.

Harmoniseren

Het harmoniseren heeft betrekking op de gehanteerde afschrijvingstermijnen voor investeringen en de rentevoet. Het harmoniseren leidt voor de meeste gemeenten tot een vermindering van de kosten in de begroting. Slechts in een drietal gemeenten leidt het tot een verhoging van de kapitaallasten. In die gemeenten werden langere afschrijvingstermijnen gehanteerd of er werd met een hele lage (korte) termijn rentevoet gerekend.

FLO stad Groningen

² De materiële overhead is onder te verdelen in: huisvesting, automatisering, personele kosten (niet zijnde salariskosten) en algemene kosten.

Omdat de stad Groningen als enige beschikt over een beroepskorps wordt deze gemeente ook als enige geconfronteerd met de gevolgen van de landelijke Cao-afspraken over het FLO-overgangsrecht. Groningen heeft hiervoor geld gereserveerd, dat overgaat naar de begroting van de geregionaliseerde brandweer. De brandweer zal uitvoering geven aan de Cao-afspraken³.

Huisvesting

Er is ten aanzien van het wel of niet overdragen van huisvesting voor een pragmatische aanpak gekozen, namelijk maatwerk per kazerne of gemeente op basis van de volgende uitgangspunten:

- De brandweer huurt de kazerne van de gemeente tenzij:
  - o de kazerne is gebouwd na 1-1-2004. Voor deze kazernes wordt verkend of gemeenten bereid zijn ze over te dragen aan de geregionaliseerde brandweer vanwege het financiële voordeel in verband met te herziene BTW (in totaal ongeveer 675 duizend euro);
  - o de gemeente bereid is de kazerne te verkopen en de aangeboden kazerne voldoet aan de vereiste kwaliteitscriteria;
- de brandweer gaat in gesprek met de individuele gemeente om het standpunt met betrekking de eigendomssituatie in beeld te brengen en op basis hiervan te komen tot een koop- of huurovereenkomst;
- enige tijd na effectueren van de regionalisering (bijvoorbeeld 2 jaar) bezien of er een gezamenlijke visie kan worden geformuleerd;
- de specifieke situatie van twee kazernes, kazerne Vinkhuizen te Groningen met politie en brandweer in een VVE en kazerne Stadskanaal in een (toekomstige) PPS-constructie, vraagt om maatwerk.

Financieel gezien is het aantrekkelijk om kazernes gebouwd na 1 januari 2004 voor 1 januari 2014 over te nemen. In dat geval hoeft de in aftrek gekregen BTW voor de bouw van deze kazernes niet naar rato te worden terugbetaald. In de regio Groningen gaat het om ongeveer 675 duizend euro.

De huisvestingskosten zijn, behoudens de huisvestingskosten van het huidige regionaal bureau, geheel buiten de nu voorliggende begroting gehouden.

Ten aanzien van nieuwbouwplannen volgt de stuurgroep de lijn van de transitieafspraken. Gemeenten waar op 1 januari 2012 nieuwbouw en/of verbetering van de repressieve brandweezorg onderwerp van gesprek was, zijn zelf verantwoordelijk voor de financiering van deze plannen. Dit betreft de gemeenten Haren, Stadskanaal en de DEAL-gemeenten (specifiek het Masterplan).

In 2013 wordt de staat van onderhoud van de bestaande kazernes in beeld gebracht. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de huisvesting (conform wettelijke normen) ligt bij de gemeenten.

Leges

De stuurgroep stelt voor de opbrengsten van de leges in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) bij de gemeenten achter te laten. De brandweer blijft natuurlijk wel haar proactie en preventie taken in dit kader voor de gemeenten uitvoeren.

Verdeelsleutel

Naast het samenvoegen van de 24 begrotingen is ook gekeken naar de wijze waarop de totale kosten verdeeld worden onder de deelnemende gemeenten. Daarvoor is gekeken naar drie varianten:

1. kostenverdeling op basis van inwoneraantal
2. kostenverdeling op basis van de historische kosten (begroting 2012)
3. kosten verdeling op basis van bijdrage gemeentefonds (procentueel)

---

³ Medewerkers die op 1 januari 2014 al actief gebruik maken van het FLO-overgangsrecht blijven in dienst bij de gemeente Groningen (hun huidige werkgever).

Op basis van rechtvaardigheid, transparantie en toekomstbestendigheid stelt de stuurgroep voor om in een periode van vijf jaar over te gaan op de verdeelsleutel op basis van de allocatie van het gemeentefonds. Dit geldt voor de kosten van brandweezorg, inclusief meldkamer.

Gesprekronde gemeenten (mei 2013)

De hierboven beschreven voorstellen zijn begin mei besproken met de gemeenten. Uit deze gesprekken bleek dat veel gemeenten moeite te hebben met de financiële consequenties van een deel van de voorstellen. Met name de indexering, de opleidingskosten en de frictiekosten op het gebied van de overhead gaven aanleiding tot vragen. De stuurgroep stelt daarom op deze onderdelen de volgende verzachtende maatregelen voor:

- Indexering: In de begroting was voor de inbreng van de gemeentelijke brandweerbegrotingen dezelfde indexatiemethodiek gehanteerd als in voorgaande jaren voor de V&GR. De stuurgroep laat voor 2014 voor de oude V&GR onderdelen de bestaande indexatiemethodiek intact. Hier staat voor de periode 2011-2014 een bezuinigingspakket tot op de nullijn tegenover. Er wordt zelfs 218 duizend euro meer dan de nullijn bezuinigd. Voor de inbreng van de gemeentelijke korpsen gaan we over naar indexeren conform gemeentefonds: 1,83% van 2012 naar 2014 o.b.v. gemeentefonds uitkeringsgegevens van februari 2013. Voor de begroting 2015 zullen we de indexatie van de begroting opnieuw beoordelen en de indexatiemethodiek vastleggen in de financiële verordening.
- Been bijtrekken opleidingskosten: doordat in de opleidingskosten was gerekend met een verloop van 7% moesten veel gemeenten op dit onderdeel fors het been bijtrekken. De stuurgroep laat daarom dit voorstel los en stelt voor om voor de begroting 2014 te rekenen met de opleidingskosten uit de begrotingen 2012 en extra opleidingskosten te verrekenen op basis van nacalculatie per gemeente.
- Frictiekosten overhead: gemeenten krijgen door de overdracht van de brandweer naar de Veiligheidsregio te maken met achterblijvende overheadkosten. De Veiligheidsregio heeft vacatures (+/- 40) in de bedrijfsvoering die zoveel mogelijk door gemeentelijk personeel zullen worden ingevuld. De stuurgroep stelt voor om alle gemeenten voor een periode van vijf jaar naar rato van de verdeelsleutel gemeentefonds hiervan te laten profiteren. Hieronder is dit met een rekenvoorbeeld vereenvoudigd weergegeven.

Voorbeeld

	Verdeelsleutel kosten	Gemeentelijke inbreng	Ingevulde vacatures	Vereffeningsfonds 1 ^e jaar
Gemeente A	10%	3 fte	20 fte (50%)	Stort 17 fte
Gemeente B	20%	10 fte	8 fte (17%)	Ontvangt 2 fte
Gemeente C	10%	6 fte	-	Ontvangt 6 fte
Gemeente D	10%	6 fte	-	Ontvangt 6 fte
Gemeente E	50%	15 fte	12 fte (33%)	Ontvangt 3 fte
Totaal	100%	40 fte	40 fte	

Meerjarenperspectief

De stuurgroep streeft naar een zo stabiel mogelijk financieel meerjarenperspectief voor zowel de nieuwe organisatie als de gemeenten die de activiteiten (grotendeels) financieren. De regionalisering van de brandweer leidt tot een uitzetting van de begroting van de Veiligheidsregio. Het invlechten van de gemeentelijke korpsen leidt tot een uitbreiding van fte's binnen de diensten personeel- & organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering en daarmee tot een toename van de overheadkosten. Deze ontwikkeling heeft, samen met de overgang naar een verdeelsleutel op basis van bijdrage in het gemeentefonds, voor individuele gemeenten aanzienlijke financiële gevolgen ten aanzien van de gemeentelijke bijdrage, in zowel positieve als negatieve zin. Dit is in de bijlagen van deze oplegger weergegeven.

Met ingang van 2014 voert de gemeentelijke kolom haar taken en het financieel beheer zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie in het kader van de regionalisering gemeentelijke processen en taken

("koude taken") crisisbeheersing. De nieuwe organisatie werkt vanuit een netwerkteam. De medewerkers in het netwerkteam zijn in dienst van gemeenten en worden vanuit die gemeenten gedetacheerd naar de (centrumorganisatie van) gemeentelijke kolom. De 23 gemeenten financieren dit netwerkteam in gezamenlijkheid. Hiertoe zal de bijdrage voor de gemeentelijke kolom in 2014 met 0,12 cent worden verhoogd. Deze verhoging van de gemeentelijke bijdrage hangt samen met het wegvallen van salariskosten van de ambtenaren crisisbeheersing in de individuele gemeenten. Dit regionaliseringstraject levert daarmee in totaliteit een besparing op. In meerjarenperspectief moet voor de gemeentelijke kolom rekening gehouden worden met extra kosten vanwege de verplichte afname van landelijk ontwikkelde producten ten aanzien van bevolkingszorg.

Bezuinigingstaakstelling inwonerbijdragen en rijksbezuinigingen

Het bestuur van de V&GR heeft in 2011 opdracht gegeven om gedurende vier jaar de nullijn te hanteren voor de inwonerbijdrage. Dit heeft voor de gehele V&GR geleid tot een bezuinigingsopdracht van 1 miljoen euro; te realiseren over de periode 2011-2014. Vanwege efficiencykortingen op de BDUR moet tot en met 2015 nog eens 450 duizend euro extra worden bespaard. In 2014 moet ten opzichte van 2010 minimaal 1 miljoen euro worden bezuinigd om de totale inwonerbijdrage op de gemeenschappelijke taken ten opzichte van 2010 niet te laten stijgen. De rijksbezuinigingen op de BDUR komen in 2014 uit op ruim 70 duizend euro.

Het pakket aan maatregelen waarmee deze bezuinigingen gerealiseerd moeten worden is in juli 2011 vastgesteld door het algemeen bestuur. In oktober 2011 zijn aanvullende bezuinigingen vastgesteld als alternatief voor de bezuiniging op duiken. Al deze maatregelen zijn in de deelprogramma's verwerkt.

Indexatie inwonerbijdragen in 2014

In de concept-beleidsbegroting is uitgegaan van een nominale ontwikkeling van 1,15% voor het jaar 2014 voor de bestaande V&GR onderdelen. Deze nominale ontwikkeling is gebaseerd op een actuele schatting van de loonkosten, werkgeverslasten en inflatie. Als aangegeven heeft de V&GR-regeling opdracht gekregen de komende vier jaar de nullijn te hanteren voor de inwonerbijdrage. Het bestuur heeft besloten dit niet met de kaasschaafmethode te doen. Daarom zijn niet alle inwonerbijdragen per deelprogramma of product bevroren op de bijdrage van 2010, maar we bezuinigen 1 miljoen euro op specifiek bediscussieerde taken. In de methodiek betekent dit dat alle taken eerst een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen krijgen. De taken waar we op gaan bezuinigen krijgen vervolgens hun taakstelling in mindering gebracht.

Indexatie bestaande V&GR onderdelen 2014			Aandeel
Verwachte loonstijging in 2014	0,00 %		
Verwachte sociale lasten mutatie 2014	0,50 %		
Pensioenpremie	0,50 %		
Totaal verwachte salarismutatie		1,00 %	80%
Verwachte index materiële overheidsconsumptie 2014 (IMOC)*		1,75 %	20 %
Te gebruiken		1,15 %	

* o.b.v. korte termijnraming CPB – maart 2013

Voor de inbreng van de begrotingen van gemeentelijke korpsen rekenen we met een indexatie van 2012 naar 2014 van 1,83%. Dit is gebaseerd op uitkeringsgegevens van de betaalmaand februari 2013.

Cluster Brandweer & rampenbestrijding	Gegevens		Gegevens		b2014 vs b2012
	Uitbetaalmaand	Uitbetaalmaand	Februari		
	Augustus 2012	2013	2014		
	b2012	b2013	b2014		
Appingedam	635.564	631.954	648.720	13.156	
Bedum	486.033	481.721	494.502	8.469	
Bellingwedde	548.769	539.095	553.398	4.628	
De Marne	766.746	752.601	772.568	5.822	
Delfzijl	1.544.352	1.522.339	1.562.728	18.376	
Eemsum	1.305.550	1.276.486	1.310.352	4.802	
Groningen	16.908.051	16.962.475	17.412.500	504.449	
Grootegast	548.570	541.962	556.340	7.770	
Haren	956.733	940.301	965.248	8.516	
Hoogezand-Sappemeer	1.719.193	1.684.989	1.729.693	10.501	
Leek	933.785	920.008	944.416	10.631	
Loppersum	548.881	542.745	557.145	8.264	
Marum	519.919	511.236	524.799	4.880	
Menterwolde	631.895	619.579	636.017	4.122	
Oldambt	2.197.333	2.151.662	2.208.747	11.414	
Pekela	564.209	553.312	567.991	3.782	
Slochteren	886.452	874.362	897.559	11.107	
Stadskanaal	1.587.013	1.562.756	1.604.217	17.204	
Ten Boer	363.207	359.803	369.349	6.141	
Veendam	1.358.609	1.332.981	1.368.345	9.736	
Vlagtwedde	930.274	917.089	941.420	11.146	
Winsum	674.595	665.007	682.650	8.055	
Zuidhorn	969.856	951.215	976.451	6.595	
	37.585.588	37.295.679	38.285.156	699.567	
Indexatie van 2012 naar 2014 o.b.v actuele gegevens februari 2013				1,83%	

Risico's en ontwikkelingen begroting 2014 en meerjarenbeeld

Fricatiekosten en aanloopkosten regionalisering brandweer

Naar verwachting zal de regionalisering van de brandweer leiden tot frictiekosten bij zowel gemeenten als bij de Veiligheidsregio. De frictiekosten van de gemeenten worden zelf gedragen door de 23 gemeenten. De frictiekosten van de Veiligheidsregio worden zoveel mogelijk binnen de gemeenschappelijke regeling opgevangen. Daar waar een partij onevenredig wordt geraakt, kunnen hier nog nadere afspraken over worden gemaakt. Het opbouwen van de nieuwe organisatie kan daarnaast leiden tot aanloopkosten, bijvoorbeeld vanwege extra inzet van personeel voor het implementeren van de bedrijfsvoeringssystemen. Ook deze kosten vangt de gemeenschappelijke regeling waar mogelijk op binnen het weerstandsvermogen.

Niet op tijd afronden personele reorganisatie

Het niet op tijd afronden van de personele reorganisatie heeft zeer waarschijnlijk BTW consequenties. Tot 1 januari 2014 hoeft nog geen BTW te worden verrekend op personele inzet tussen brandweerpersoneel in dienst van gemeenten en de veiligheidsregio. Vanaf 1 januari wijzigt dit. Afhankelijk van nader overleg met de belastinginspecteur kost een kwartaal te laat regionaliseren naar schatting 1,3 miljoen euro aan niet te verrekenen BTW.

BTW aspecten begroting

De invoering van de Wet Veiligheidsregio's heeft effect op het BTW- regime. Multidisciplinaire activiteiten, GHOR activiteiten en de meldkameractiviteiten zijn al niet meer BTW compensabel,

brandweertaken zijn dat niet meer per 1 januari 2014 omdat het ministerie van veiligheid en justitie heeft besloten dat dit geen gemeentelijke taken meer zijn. Dit heeft een kostenverhogend effect: de BTW op investeringen in roerende en onroerende zaken en de BTW op reguliere exploitatielasten kan niet meer compenseren. Hiervoor wordt compensatie ontvangen via de BDUR. Deze compensatie zal in 2014 naar verwachting 2,1 miljoen euro gaan bedragen.

Naar verwachting is deze BTW compensatie de eerste jaren toereikend. Naar mate de Veiligheidsregio door de herinvesteringscyclus heen gaat zal moeten blijken of de compensatie ook in meerjarenperspectief voldoende is.

Financiering FLO overgangsrecht officieren

Vanaf 1 januari 2006 geldt het FLO overgangsrecht voor medewerkers die op dat moment 20 jaar in een bezwarende functie werkzaam waren. Zij ontvangen van 55 tot 59 jarige leeftijd een 80% uitkering van het laatst verdiende loon en van 59 tot 62 jarige leeftijd een 70% uitkering vanuit de levensloopregeling. De medewerkers kunnen vanaf 55 jarige leeftijd ook jaarlijks (maximaal vier jaar) kiezen voor 50% doorwerken tegen 90% salaris of volledig doorwerken tegen 120% salaris. Op 62 jarige leeftijd gaan deze medewerkers met (versterkt) pensioen. De hoogte van de pensioenuitkering is door de medewerker te beïnvloeden. Hij of zij mag er ook voor kiezen langer langer door te werken waardoor de pensioenuitkering hoger wordt.

Medewerkers die op 1 januari 2006 nog geen 20 jaar in een bezwarende functie werkzaam waren, ontvangen een hogere levensloopbijdrage waardoor zij ook eerder (maximaal haalbaar is 59 jarige leeftijd) kunnen stoppen met werken.

Dit overgangsrecht is van toepassing op twee groepen: medewerkers van brandweer stad Groningen en officieren die in dienst zijn van de regio. De financiering voor de eerste groep wordt meegegeven door de gemeente Groningen. Dit is beschreven op pagina 4. Hierin zit geen financieel risico.

Ten aanzien van de tweede groep is er wel een financieel risico. In onze begroting is jaarlijks structureel rond de 300 duizend euro beschikbaar voor de kosten verband houdende met het overgangsrecht functioneel leeftijdsontslag voor officieren in dienst van de regio. De lasten die we nu hebben zijn de bedragen die we sparen om medewerkers een levensloopuitkering van drie jaar te kunnen geven. Vanaf 2012 lopen de kosten echter –tijdelijk- op omdat er steeds meer medewerkers ook daadwerkelijk (gedeeltelijk) stoppen. Nu betalen we alleen spaarpremies voor de levensloopuitkeringen. Straks ook voor vier jaar lang 80%-uitkeringen van het laatst verdiende loon, 90% salaris bij 50% doorwerken of 120% salaris bij volledig doorwerken. Over uitkeringen voor inactieven betalen we als werkgever 52% eindheffing, dat was voorheen 26%. Het knelpunt bedraagt, afhankelijk van de individuele keuzes, maximaal 750 duizend euro, over een periode van 5 jaar.

Mogelijk aflopen programmafinanciering externe veiligheid (2015)

De provincie financiert de taken rondom externe veiligheid vanuit middelen die toegevoegd zijn aan het provinciefonds. De afgelopen jaren lag de nadruk van het programma externe veiligheid op het op gang brengen van een ontwikkeling. De nadruk voor de periode 2011-2014 ligt op het afronden en borgen van die ontwikkeling. Na 2014 is er geen afzonderlijk programma met rijksfinanciering meer. Vanaf 2015 zal vooral de gemeente voor de regionale uitvoering en financiering verantwoordelijk zijn. De V&GR regeling ontvangt ruim 200 duizend euro voor de uitvoering van het programma externe veiligheid.

Aanpassingen brandweezorg

Binnen de DEAL-gemeenten (Delfzijl, Eemsmond, Appingedam en Loppersum) wordt onderzocht welke aanpassingen nodig zijn voor een toekomstbestendige brandweezorg in deze gemeenten. Onderdelen hierin zijn het verbeteren van de dekking in de Eemshaven en in Delfzijl. Dit wordt gedaan op grond van het in 2013 op te leveren Masterplan. De uitkomsten van dit proces zijn nog niet bekend, maar zullen hoogstwaarschijnlijk leiden tot de bouw van enkele nieuwe kazernes. De huisvestingskosten komen voor

rekening van de gemeenten. Ten aanzien van de overige kosten (o.a. bemensing) zullen nadere afspraken gemaakt moeten worden.

Beschikbaarheid vrijwilligers

Ook in de regio Groningen staat de beschikbaarheid van vrijwilligers onder druk. Door de toenemende kwaliteitseisen en de veranderende samenleving is het lastiger om brandweervrijwilligers te vinden en voor langere tijd te houden. In 2013 wordt de landelijke visie op vrijwilligheid bij de brandweer aangeboden aan de Minister van Veiligheid en Justitie⁴. Deze visie vormt een basis voor de wijze waarop de brandweer Groningen in de toekomst vrijwilligers wil werven en (ver)binden.

Werkkostenregeling

De werkkostenregeling vervangt alle bestaande fiscale regels voor vergoedingen. Maximaal 1,6% (verwacht percentage voor 2015) van de het totaalbedrag dat besteedt wordt aan personeel (de fiscale loonsom) mag onbelast worden vergoed of verstrekt. Voor vergoedingen boven dit bedrag moet een eindheffing van 80% worden betaald. Voor een aantal vergoedingen voor zakelijk gebruik geldt een gerichte vrijstelling of een nihil-waardering. Dit gaat niet ten koste van de genoemde forfaitaire ruimte van 1,6%. De verplichte invoering in 2015 van de werkkostenregeling pakt slecht uit voor organisaties met een groot aantal vrijwilligers in het personeelsbestand omdat de verhouding verstrekkingen versus fiscaal loon veel hoger ligt dan 1,6%. Naar eerste schattingen bedraagt het financiële risico 150-200 duizend euro.

Landelijke ontwikkelingen

Als veiligheidsregio zijn we verplicht deel te nemen in landelijke ontwikkelingen. Een voorbeeld hiervan is de oprichting van het instituut fysieke veiligheid. In de BDUR zijn middelen meegegeven voor de begroting van dit instituut. Op dit moment is nog niet duidelijk of deze middelen voldoende zijn. Daarnaast wordt naar verwachting in 2015 de meldkamer overgeheveld naar het Rijk. Op dit moment is nog niet duidelijk wat voor personele, financiële en inhoudelijke gevolgen dit heeft.

Bijlagen

- Bijlage I : ontwikkeling programmakosten 2014-2017
- Bijlage II : overzicht gemeentelijke bijdragen in 2014
- Bijlage III : extra uitleg gemeentelijke bijdrage brandweezorg, inclusief meldkamer
- Bijlage IV : Gemeentelijke bijdrage brandweezorg, inclusief meldkamer in groeimodel naar andere verdeelsleutel

---

⁴ De visie 'Vrijwilligheid in beweging' is uitgebracht door Brandweer Nederland en de Vakvereniging Brandweervrijwilligers.

Bijlage I ontwikkeling programmakosten 2014-2017

Dit betreft een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de programmakosten in meerjarenperspectief voor het programma Veiligheid. Hierin zijn de vier deelprogramma's rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandweezorg, inclusief meldkamers, GHOR en gemeentelijke kolom opgenomen.

Meerjarenraming 2014-2017 Veiligheid				
Gehanteerde index V&GR (Index 2014);	1,15%	1,50%	1,50%	1,50%
Gehanteerde index ingebrachte begrotingen (Index 2013 en 2014);	1,83%	1,50%	1,50%	1,50%
	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Totaal lasten voorgaand jaar		40.788	41.205	41.709
Nominale compensatie gemeentelijke bijdrage		497	504	512
Bezuinigingen		-80		
Totaal lasten	40.788	41.205	41.709	42.221
Totaal gemeentelijke bijdrage voorgaand jaar		33.133	33.630	34.134
Nominale compensatie gemeentelijke bijdrage		497	504	512
Rijksbijdrage (BDUR) voorgaand jaar		6.747	6.667	6.667
Bezuinigingen BDUR		-80		
Overige opbrengsten		908	908	908
Totaal baten	40.788	41.205	41.709	42.221
Saldo voor reservemutaties	0	0	0	0
Mutaties reserves				
-toevoeging				
-Onttrekking				
Saldo na reservemutaties	-	-	-	-

Bijlage II overzicht gemeentelijke bijdragen in 2014

	Inwoners 1 januari 2013	GHOR	Crisis beheersing	Gemeentelijke Kolom	Brandweer incl. meldkamer	Totaal gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio in 2014
Inwonerbijdrage 2013-actueel		0,99	0,71	1,24		
Nominale compensatie 1,15%	0,01	0,01	0,01	0,01	<i>Verdeelsleutel separaat toegelicht en excl. huisvestingskosten</i>	
Regionalisering koude taken				0,12		
Inwonerbijdrage 2014-primitief		1,00	0,72	1,37		
Appingedam	12.052	12.069	8.655	16.563	507.960	545.247
Bedum	10.523	10.538	7.557	14.461	422.378	454.934
Bellingwedde	9.003	9.015	6.466	12.372	402.497	430.350
De Marne	10.342	10.356	7.427	14.213	661.835	693.831
Delfzijl	26.033	26.069	18.696	35.776	1.460.926	1.541.467
Eemsmond	16.100	16.122	11.562	22.126	846.526	896.337
Groningen (gemeente)	195.800	196.071	140.617	269.080	13.341.668	13.947.436
Grootegast	12.212	12.229	8.770	16.782	415.729	453.510
Haren	18.656	18.682	13.398	25.638	864.758	922.476
Hoogezand-Sappemeer	34.543	34.591	24.808	47.471	1.527.070	1.633.939
Leek	19.586	19.613	14.066	26.916	787.665	848.261
Loppersum	10.298	10.312	7.396	14.152	556.885	588.746
Marum	10.402	10.416	7.470	14.295	459.441	491.622
Menterwolde	12.397	12.414	8.903	17.037	578.257	616.611
Oldambt	38.768	38.822	27.842	53.277	2.117.378	2.237.319
Pekela	12.779	12.797	9.177	17.562	624.138	663.674
Slochteren	15.593	15.615	11.198	21.429	837.075	885.317
Stadskanaal	32.862	32.908	23.600	45.161	1.266.023	1.367.692
Ten Boer	7.497	7.507	5.384	10.303	320.490	343.685
Veendam	27.919	27.958	20.050	38.368	1.211.126	1.297.502
Vlagtwedde	16.122	16.144	11.578	22.156	662.430	712.308
Winsum	13.889	13.908	9.975	19.087	615.658	658.628
Zuidhorn	18.680	18.706	13.415	25.671	844.214	902.007
Totaal	582.056	582.862	418.012	799.896	31.332.127	33.132.898

De bijdragen aan de GHOR, crisisbeheersing en de gemeentelijke kolom worden bepaald aan de hand van het aantal inwoners

De bijdrage aan de brandweer gaat in vijfjaar tijd van een verdeelsleutel op basis van aantal inwoners en historische kosten (incl. harmoniseren en been bijtrekken) naar een verdeelsleutel op basis van het aandeel voor brandweezorg in het gemeentefonds

Bijlage III : extra uitleg gemeentelijke bijdrage brandweezorg, inclusief meldkamer

	Regionale Brandweer (incl. piketregeling)	Meldkamer	Overhead/PPMO	Invoering gemeentelijke korpsen	Kosten brandweer in 2014 Totaal	Gemeentefonds 2014	in %	Kosten brandweer 2014
Inwonerbijdrage 2013-actueel	5,64	1,89		<i>Historische kosten</i>				<i>In vijf jaar over</i>
Nominale compensatie 1,15%	0,05	0,03	<i>Verdeelsleutel:</i>	<i>incl. been bij trekken</i>	<i>Voor wijziging</i>	<i>Maart circulaire</i>		<i>naar verdeelsleutel</i>
Bezuinigingen	-0,13		<i>kosten nulmeting</i>	<i>& harmonisering</i>	<i>verdeelsleutel</i>	<i>2014</i>		<i>gemeentefonds</i>
			<i>2012, excl overhead</i>	<i>& indexering.</i>				<i>20% verwerkt</i>
Inwonerbijdrage 2014-primitief	5,56	1,92	<i>huisvestingskosten</i>	<i>excl. huisvestingskosten</i>				
Appingedam	67.084	23.147	77.030	334.963	502.224	648.720	1,69%	507.960
Bedum	58.574	20.210	63.302	284.714	426.799	494.502	1,29%	422.378
Bellingwedde	50.113	17.291	58.062	264.432	389.897	553.398	1,45%	402.497
De Marne	57.566	19.862	102.613	489.186	669.228	772.568	2,02%	661.835
Delfzijl	144.906	49.998	231.155	1.080.369	1.506.428	1.562.728	4,08%	1.460.926
Eemsmond	89.616	30.921	112.720	556.806	790.064	1.310.352	3,42%	846.526
Groningen (gemeente)	1.082.493	373.416	2.162.057	9.496.572	13.114.538	17.412.500	45,48%	13.341.668
Grootegast	67.975	23.454	62.104	252.303	405.835	556.340	1,45%	415.729
Haren	103.844	35.830	133.209	610.578	883.461	965.248	2,52%	864.758
Hoogezand-Sappemeer	192.275	66.342	235.536	1.060.794	1.554.947	1.729.693	4,52%	1.527.070
Leek	109.020	37.616	118.891	525.830	791.357	944.416	2,47%	787.665
Loppersum	57.321	19.778	90.953	414.065	582.117	557.145	1,46%	556.885
Marum	57.900	19.978	70.059	318.992	466.928	524.799	1,37%	459.441
Menterwolde	69.005	23.809	89.394	410.486	592.694	636.017	1,66%	578.257
Oldambt	215.792	74.456	320.566	1.584.006	2.194.819	2.208.747	5,77%	2.117.378
Pekela	71.131	24.543	102.483	465.807	663.964	567.991	1,48%	624.138
Stochteren	86.794	29.947	129.341	616.624	862.706	897.559	2,34%	837.075
Stadskanaal	182.918	63.113	185.187	823.093	1.254.311	1.604.217	4,19%	1.266.023
Ten Boer	41.730	14.398	50.559	218.358	325.045	369.349	0,96%	320.490
Veendam	155.404	53.620	185.031	839.893	1.233.948	1.368.345	3,57%	1.211.126
Vlagtwedde	89.739	30.963	93.744	420.979	635.425	941.420	2,46%	662.430
Winsum	77.310	26.675	99.275	426.645	629.904	682.650	1,78%	615.658
Zuidhorn	103.977	35.876	126.730	588.905	855.489	976.451	2,55%	844.214
Totaal	3.232.486	1.115.242	4.900.000	22.084.399	31.332.127	38.285.156	100%	31.332.127

Bijlage IV : Gemeentelijke bijdrage brandweezorg, inclusief meldkamer in groeimodel naar andere verdeelsleutel (Indexatie in meerjarenperspectief buiten beschouwing gelaten)

Inwonerbijdrage 2013-actueel	Kosten brandweer in 2014		Gemeentefonds bij verdeelsleutel	in %	Gemeentefonds begroting 2014 Cluster BRW / Rampen bestrijding	Kosten brandweer 2014	Kosten brandweer 2015	Kosten brandweer 2016	Kosten brandweer 2017	Kosten brandweer 2018
	Voor wijziging verdeelsleutel	Totaal								
Nominale compensatie										
Regionalisering koude taken										
Inwonerbijdrage 2014-priimitief										
Appingedam	502.224	648.720	530.905	1,69%		507.960	513.696	519.433	525.169	530.905
Bedum	426.799	494.502	404.694	1,29%		422.378	417.957	413.536	409.115	404.694
Bellingwade	389.897	553.398	452.894	1,45%		402.497	415.096	427.696	440.295	452.894
De Marne	669.228	772.568	632.261	2,02%		661.835	654.441	647.048	639.654	632.261
Delfzijl	1.506.428	1.562.728	1.278.918	4,08%		1.460.926	1.415.424	1.369.922	1.324.420	1.278.918
Eensmond	790.064	1.310.352	1.072.377	3,42%		846.226	902.989	959.452	1.015.914	1.072.377
Groningen (gemeente)	13.114.538	17.412.500	13.341.668	45,48%		13.341.668	13.568.798	13.795.928	14.023.058	14.250.188
Grootegast	405.835	556.340	455.302	1,45%		415.729	425.622	435.516	445.409	455.302
Haren	883.461	965.248	789.948	2,52%		864.758	846.056	827.353	808.650	789.948
Hoogezand-Sappemeer	1.554.947	1.729.693	1.415.561	4,52%		1.577.070	1.499.192	1.471.315	1.443.438	1.415.561
Leek	791.357	944.416	772.899	2,47%		787.665	783.974	780.282	776.591	772.899
Loppersum	582.117	557.145	455.961	1,46%		556.885	531.654	506.423	481.192	455.961
Marum	466.928	524.799	429.489	1,37%		459.441	451.953	444.465	436.977	429.489
Meerwolde	592.694	636.017	520.509	1,66%		578.257	563.820	549.383	534.946	520.509
Oudebuit	2.194.819	2.208.747	1.807.613	5,77%		2.117.378	2.039.937	1.962.495	1.895.054	1.807.613
Pekela	663.964	567.991	464.837	1,48%		624.138	584.313	544.488	504.663	464.837
Soesteren	862.706	897.559	734.552	2,34%		837.075	811.444	785.814	760.183	734.552
Saakskanaal	1.254.311	1.604.217	1.266.023	4,19%		1.266.023	1.277.735	1.289.448	1.301.160	1.312.872
Ten Boer	325.045	369.349	302.271	0,96%		320.900	315.935	311.381	306.826	302.271
Veenland	1.233.948	1.368.345	1.119.838	3,57%		1.211.126	1.188.304	1.165.482	1.142.660	1.119.838
Vlaagwede	635.425	941.420	770.447	2,46%		662.430	689.434	716.438	743.443	770.447
Winsum	629.904	682.650	558.673	1,78%		615.658	601.411	587.165	572.919	558.673
Zuidhorn	855.489	976.451	799.116	2,55%		844.214	832.940	821.665	810.391	799.116
Totaal	31.332.127	38.285.156	31.332.127	100%		31.332.127	31.332.127	31.332.127	31.332.127	31.332.127